

INFORMÁCIA

Maroš Krajňak

Trio
PUBLISHING

Rodine a Norovi

Maroš Krajňak

INFORMÁCIA

Trio
PUBLISHING

Text © Maroš Krajňak 2013

Cover illustration © Stano Bubán 2004

Design & Cover design © Alias Press 2013

Slovak edition © TRIO Publishing 2013

Maroš Krajňak

INFORMÁCIA

Vydalo TRIO Publishing, s. r. o.,
Trajánova 3A, 851 10 Bratislava,
ako svoju 123. publikáciu.

Rok vydania 2013

Prvé vydanie

Autor textu: Maroš Krajňak

Editorka: Magdalena Fazekašová

Zodpovedný redaktor: Jozef Rundes

Obálka: Alias Press s použitím výtvarného diela

Stana Bubána *Tak toto si prehna, Ivan* (2004)

Konzultant: Patrik Orišek

Zalomenie a tlačové podklady: Alias Press, s. r. o.

Tlač: Slovensk, s. r. o., Bratislava

ISBN (pdf): 978-80-89552-95-5

ISBN (e-pub): 978-80-89552-96-2

ISBN (e-book): 978-80-89552-97-9

ISBN (mobi): 978-80-89552-98-6

www.triopublishing.sk

1.

Strieborné auto stúpa do kopca, reflektory prepichujú tvrdú tmu, ničia ju žlté svetelné valce, vždy na konci je krovie. Cesta sa kľukatí, je úzka, čierna a lesklá, pred hodinou husto pršalo, odvtedy ešte nič nestihlo vyschnúť. Auto tlačí svetlo a tiež hluk, premieňa hlboký pokoj lesa, drobné kinetické tiene listov vyplašili hmyz. Vozidlo za okamih zastane pri horskom hoteli, vtedy všetko znova stíchnie, obnoví sa aj takmer dokonalá tma. Vonkajšie farby budovy posádka neuvidí, vníma iba jej siluetu, v rozmazaných obrysoch sa dá vytušiť horská sedlová strecha, lacný odpozeraný ťah provinčného architekta, starý možno štyridsať rokov.

Fedy vychádza z auta a vstupuje dnu, chvíľu je medzi dvoma ťažkými dverami, potom konečne prvé svetlo. Na recepcii sa hmýria známi ľudia, sú to kolegovia a vyberajú doklady, menia ich za kľúče, pripojené lesklými krúžkami ku kosodížnikom z priesvitných plastov, na nich sú vyleptané čísla, v ryhách zaschla biela farba. Fedy je jedna z postáv stojacich v rade, po chvíli sa aj on poberá hore, odomyká dvere, je tma, na bielej stene stláča krémový vypínač. Spoznáva jeho samozrejmé cvak, je všade rovnaké, všade znie tak isto, krajina je na celom teritóriu spoľahlivo prepojená týmto garantovaným zvukom. Fedy prechádza cez úzku predsieň, stojí uprostred malej izby, na jednej z dvoch postelí leží čierna taška. Skúša ju priradiť, premýšľa nad majiteľom, desia ho vlastné dohady, je nepokojný. Vyberá telefón, chce volať, no siaha sem chabý signál, displej iba občas nahodí prvý dieлик, Fedy čaká, kým zablikne, má dopísaný text, v rovnakom okamihu ho odosiela. *Som tu*, oznamuje najčerstvejšej milenke. Pozerá sa chvíľu cez okno do tmy, má chuť si ľahnúť, znova sa obracia k cudzej posteli s čudnou taškou, jej vzhľad ho znova vydesí, teraz chce čo najskôr odhaliť majiteľa, preto ide späť medzi ľudí.

Najprv bude chvíľu postávať sám, bude pozorovať skupinky kolegov, potom si jednu vyberie, v nej je človek, ktorého odhaduje ako možného spolubývajúceho. Nebude to on, nie je to on, teraz by to Fedymu bolo jedno, úplne fuk, ale neskôr, keď ho ten človek spitý prepadne odzadu pri pisoári a bude mu chcieť mliaždiť bradavky a keď Fedy preruší prúd močenia, aby sa ubránil, práve vtedy si zároveň vydýchne. Ten človek sa bude smiať, rehoť sa z Fedyho nadávok a kopancov, neskôr odprisahá, že to nikdy nezopakuje, Fedy sa znova obráti k stene. Čudný človek sa postaví vedľa, čelom sa oprie o kachličky, začne hovoriť o žiarlivosti. Najprv bude ilustrovať všeobecný, hypotetický príbeh nevery, opýta sa na Fedyho názor, potom pridá, že pozná človeka, ktorý žil niekoľko rokov kdesi za morom, tam sa to stalo, svoju partnerku polial benzínom, ona pred zapálením, pred záchranou ich spoločnej, už iba veľmi krátkej budúcnosti ušla, stratila sa niekde v púšti alebo v obrovskom meste. *Rozumieš? Rozumieš, prečo to urobil?* Nebude to otázka, bude to prosba o pochopenie, o empatiu, vzlykavá žiadosť o Fedyho správne porozumenie niekomu, čo sa ocitol v situácii, keď preňho iná voľba vraj jednoducho nebola. Ten človek bude stáť na toalete úplne sám, s Fedym sa tam nikdy nestretne, žiadne vyčíňanie sadistického blázna sa možno ani nikdy nestalo, púšť ani obrovské mesto nevedia nič o dievčati, čo sa v nich malo stratiť.

Príťahuješ takéto situácie alebo ony príťahujú teba, alebo platí oboje naraz, no v konečnom dôsledku je to úplne jedno, pravda nie je v tomto prípade podstatná, skonštatuje raz ktosi, komu občas Fedy rozpráva o zažitých bizarnostiach, Fedy sa nad tým zamyslí, potom zistí, že to tak možno nie je. Prechádza myslou po ľuďoch, ktorých pozná bližšie, uvažuje nad ich správaním, každý je exot, každý má svoju pozíciu na určenej škále šialenstva, každý je farebný, iba priesvitná nuda okolia je bezchybná, iba ona je ešte pred tým, ako upadne do zabudnutia, súca na dokonalé odpustenie. Práve nude sa chce Fedy vyhnúť, preto napríklad občas stoicky prijíma podrazy od iných alebo ich k nim dokonca sám nabáda, robí to vtedy, keď chce vedieť, kam až zájdu. Nevzrušuje sa nad hĺbkou a záberom takéhoto konania, možno zbytočne premýšľa o premýšľaní exekútorov, predstiera nevšíma-

vosť, aby im ponúkol ešte väčšiu vôľu pokračovať v začatom, na ich „kameň“ neodpovedá ničím. Vtedy sa chvíľu naduto cíti ako hlava himalájskeho kráľovstva Mustang, je najvyšší, pred ktorého predvedli votrelcov, iba pokojne sám pre seba skonštatuje, že *porušili naše pravidlá*, sankciou pre nich je potupné nič, práve v ňom sa Fedy vyžíva.

Fedy je v dlhých chodbách hotela, ešte neprestal pozorovať ostatných, krúži, ešte chvíľu pohľadom skáče po uvoľnených kolegoch. Je hladný, preto ide na večeru, sadá si k takmer zaplnenému okrúhlemu stolu, všetci sa spoločne bavia. Fedy sedí, sedia tu ľudia, sedia, niečo vravia, pijú, smejú sa, rehocú, Fedy sedí a pozerá, chvíľu iba počúva, pozná každého, mužov aj ženy. Už hovorí aj on, je vtiahnutý do rozhovorov, nejaký čudný vír ho k tomu prinútil, robí takmer všetko to, čo ostatní. Teraz ho oslovuje jeden z prísediacich, hovorí, že spia spolu na jednej izbe, Fedy konečne vie, komu patrí čudná taška, je pokojný. Je zároveň prekvapený, opäť mal nesprávny odhad, nevie priradovať veci k ich majiteľom a neplatí to ani naopak.

Dnes večer a počas zajtrajších dvadsiatich štyroch hodín sa vyvinú rozvetvené situácie, ktoré sa neskôr budú vytrácať z pamäti, stane sa to až po dlhých rokoch, dovtedy si ich budú všetci často pripomínať. Dnes títo ľudia bez zábran prestanú čokoľvek predstierať, ich pudy mohutnejú, už sa nadúvajú, čoskoro potečú. Vyvalia sa do priestoru, umlčia nevýrazných, tí sa len ticho budú prizerať, až neskôr prestanú byť úplne.

Fedy sedí za stolom, kde je a pije, robia to aj ostatní, všetka strava sa v telách mení na energiu, všetky tekutiny na krv a krvavé emócie. Bude z toho silná vášeň, ale aj ľahkosť, bude z toho biele besnejúce páperie, také, čo sa prudko vznáša a klesá, nikdy si nesadá na zem. Je jeseň, skutočne sa začína, babie leto bolo dlhé, jeho ľahkosť je prítomná v ľuďoch, až dnes po dlhom čase prší, predchádzajúci jas neba majú takmer všetci ešte v hlavách. Sú to očami nastrihané tenké belasé obdĺžniky, sú nalepené na seba, sú v každom, kto to chcel, sú to tisíce vrstiev, von vychádzajú opäť cez rozžiarené oči alebo ústa, čo sa smejú.

Konečne sa začína zápolenie, všetci zrazu pochopili prirodzené pravidlá, po celý čas ich ešte nikto nevyslovil, ani sa nič také priamo nestane. Povedzte najbláznivejší príbeh svojho života, vyslovte to napríklad ako poviedku, neobnažujte však svoje vnútro, vyhnite sa arteterapii v prvom pláne, boľacky z vášho detstva ani z intímnych vzťahov sa nechceme dozvedieť, neopovázajte sa v zlom spomenúť otca alebo matku. Kto toto poruší, bude hanebne diskvalifikovaný, vtedy musí od stola preč medzi ostatných, predídte chybným pokusom o skrátenú autopsuchoanalýzu, hovorte s nadhľadom, najlepšie z pozície nedotknutého svedka.

Fedy obdivuje Babel'a, ale jeho žijúcich nasledovníkov sa asi bojí, ich samotú stráži zelená mágia. Fedy je vo Florinskom Meste, sú s ním aj Vaxo a Keso, sedia v bare, obsluhuje ich tiché dievča, čo sa všemožne snaží maskovať svoju cudzokrajnosť. Má nedokonalé zuby, nedokonalú postavu, na nej visia obrovské prsia, ktoré ohurujú tých dvoch, čo sú s Fedym. Obaja niečo dievčine hovoria, je to naivné, veľmi naivné, ona sa úspešne vyhýba ich slovám, počúva iba Fedyho prosby, má priniesť ďalšie fľaše s vínom.

Toto všetko bolo pred rokmi, Fedy stále sedí v hoteli za okrúhlym stolom, iba premýšľa, či si vybral správny príbeh, čo má vyrozprávať, keď príde rad naňho. Zvažuje, či povedať, ako mu napadlo navštíviť toho, čo sa oddal samote, toho, čo si ju privlastnil a chce, aby všetky prázdne a tiché doliny v okolí boli iba jeho, práve on v nich chce umrieť možno ako posledný. Fedy vtedy vyšiel s Vaxom a s Kesom von z baru, boli traja, chceli ísť k nemu, do samoty, mali plán zahrať mu a zaspievať. Hľadali preto ďalších, Keso rýchlo priniesol gitaru, potom ešte na ulici presviedčali čudné, rovnako opité stvorenia, čo ovládajú akýkoľvek nástroj, aby sa pridali k nim. Všetci postupne odmietli, po čase ktosi konečne súhlasil, potom to však rýchlo vzdal, Fedy mu povedal, že robí dobre, v jeho prípade je lepšie posrať sa hneď na začiatku, nie až potom, tam na mieste, keď osamelého budú vábiť hudbou.

Fedy sa však nikdy nedozvedel, čo by sa stalo, čo by osamelý naozaj urobil, možno by vyšiel von a navždy ich zaklial. Niečo ho chráni, je to účinok zelenej mágie, práve ňou z diaľky kontroluje tých, čo ho chcú vyrušiť, takých ihneď odzadu zráža na zem. Aj Fedy a ďalší dvaja, čo s ním vyšli z baru, náhle zostali ležať na asfalte, jeho jemné nerovnosti sa im dotýkali zátylkov, chrbtov a zadných plôch končatín, na zatvorené oči im dopadlo umelé svetlo, keď ich otvorili, uvedomili si silné údery, ktorými boli skolení. Nepodarilo sa im vyraziť z mesta, celá príhoda sa skončila, Fedy ju dnes nepovie, musí premýšľať nad inou, ide rýchlo prebehnúť svojím doterajším životom.

2.

Florinská monarchia, krajina bez žijúceho vladára, ty svojim obyvateľom podsúvaš lyrické bludy, napríklad také, že flóra a fauna sú v podstate jedno, keď zhynie živočích, znova sa vráti ako krásna rastlina a naopak. Alebo že každé svetlo prichádzajúce z neba má špecifickú chuť a zároveň vôňu, rozlíšiť sa dajú iba so zavretými očami, každý tvoj človek vie takto zo slnka s dokonalou presnosťou vyrátať čas, dokáže hravo rozpoznať aj fázu luny, vie neomylnne určiť typ a názov každého vesmírneho objektu. Presvedčila si ľudí, aby neexistovali týždne a mesiace, každý deň má vždy úplne nový názov. V tebe sa dá žiť iba obstarožný magický realizmus, všetko mu podlieha, pokusy vymaniť sa z neho sa vždy končia fatálnym nezdalom, každá začatá skutočnosť má v sebe niečo nezvyčajné. Je to skutočne tak a je lepšie tomu nevzdorovať, nechať všetkému voľný priebeh, skvelé situácie prídu samy, svätená voda sa vám za odmenu doma sama premení na slivovicu.

Florinská monarchia, jediná oprávnená dedička ríše Bielych Chorvátov, zlomok z jej pôvodnej veľkosti, počas krátkej epizódy ju zachránili Karpaty, no aj ona zákonite mizne spolu s poslednými dušami svojich ľudí, tie duše strácajú vlastnú podstatu, ešte donedávna boli všadeprítomné a hrdo predstierali nesmrteľnosť. Tmolia sa tu letargicky posledné okyptené generácie, po nich nezostane nič, iba niekoľko múzeí a zmienok v obrazoch a textoch, možno raz vzniknú spolky, nadšenci v nich budú znova vyvolávať minulosť slávu, bude to však iba komický pseudointelektuálny rozmar, prípadne chabý etnobiznis. Blízky zánik Florinskej monarchie je predzvesťou agónie zvyšku sveta, po nej rovnako zaniknú všetky národy a ďalej všetky štáty, spoločenstvá ľudí sa na istý čas presunú do virtuality, človek získa schopnosť exponenciálne množiť svoje nové identity, tie budú prudko pribúdať v závislosti od doteraz neznámych faktov, nevieme o nich, pretože zatiaľ vysoko prevyšujú potenciál nášho rozumu, odhalia sa nám z nudy postupne samy.

Florinská monarchia, krajina internacionálne prehustená vojnovými hrobmi a malými dedinami, už sa tu takmer neoplatí žiť, územie držia pokope iba zvyšky nostalgie, roky je rozdelené medzi tri štáty, šancu úplného zrušenia hraníc a nového zjednotenia si neželá nikto. Ľudia Florinskej monarchie sú obdarení najvyššou schopnosťou improvizácie, preto od začiatku využívajú jej roztrieštenosť na obživu, vytvorili nenápadný, no mohutný priemysel pašeráctva všemožného tovaru, romantického prevádzachstva koní, ale aj dobytky, keď temným lesom hnali kravy, ovce a kozy alebo keď v ešte temnejších kufroch osobných áut prevážali vo vreciach ukryté malé svine alebo sliepky, dnes lacné zvieratá vystriedali zdevastovaní utečenci z Ázie a z Afriky.

Florinská monarchia sublimuje, zostanú po nej iba prázdne hory, do nich sa dlho nepresunie nik. *Uteč odiaľto!*, hovorí razantne Fedymu na ulici dôveryhodný človek. *Si mladý, utekaj a nepozerať na to, čo tu zostáva*, kričí ďalej a pridáva, že zmizol aj Vaxo, je niekde v Nemecku, keď sa raz u fašistu farmára vykúpi z otroctva, presunie sa do veľkého tolerantného mesta, tam sa pokúsi splynúť s ostatnými. *Vypadni! Si mladý, tak chod' preč, rovnako ako väčšina!*, počuje ešte Fedy na ulici, hneď po tom, ako sa raz vracia z Krosna. Tam vozí vodku, je to jeho „dream job“, vstáva vždy za tmy, pred pia-

tou, využíva situáciu, keď ho nevyspatí colníci pred ranným vystriedaním zmeny prehládajú, trikrát za týždeň predstiera turistu, s obrovským prepchatým ruksakom vstupuje na hranicu, vždy bez zaváhania vysloví účinnú vetu – *Idem na túru do Bieszczad*. Tovar v Krosne predáva takmer okamžite po príchode, je osem hodín a svoje si odrobil, je dnes znova bohatý, opájajúco bohatý, späť domov sa rýchlo vezie na neviditeľnom vznášadle, to využíva energiu sálajúcu zo zrolovaných bankoviek. Ale aj toto raz pominie, mnohí ďalší sa dopracovali k podobným postupom, prevezený tovar sa množí, ceny rýchlo padajú, Fedy beznádejne končí. Stále rozmýšľa nad nedávnym priateľským vyhánaním z Florinskej monarchie, už neváha, iba premýšľa, zvažuje, kam sa vybrať, volí si možno najťažší cieľ.

Nasleduje niekoľko ťažkých rokov, počas nich Fedy nespozná takmer nič obohacujúce, nepríde nič z toho, čo čakal, všetky nádeje sa mu premenia na formálne peklá. Bude tu peklo premárnení, čo navždy spôsobujú nočné mory, peklo nudy, ktorá postupne začína bzučať, peklo oslabujúcej nečinnosti, rutinného sklamaní, vzťahov, na ktoré treba zabúdať, živorenia ako vyvrcholenia spravodlivosti, peklo strojenej lenivosti, čakania na čosi neurčité, peklo intríg ako jednej z mála foriem socializácie, peklo pitia ako dýchania, peklo zdanlivého vykorenenia z Florinskej monarchie, všemocných výhovoriek a pestrej melanchólie, skepsy ako jedinej nájdenej cesty, peklo dokonale kontrolovaného zvaľovania viny na iných, navyše ešte niekoľko ďalších špecifických pekiel, ktoré sa dajú pomenovať iba čudnými novotvarmi, Fedy ich musí vždy situačne vymyslieť. Účasťou v týchto pozemských peklách, kam sa dostane vlastnou vôľou, sa zrejme dobre pripraví na peklo konečné, univerzálne, vyplňajúce večnosť, kam sa raz možno niekedy naozaj presunie. Alebo možno nie, možno sa z tohto finálneho pekla takto vykúpi, konečný verdikt môže byť nejednoznačný, Fedy bude určený na presun do medzivrstvy, kde sa netrpí, ale ani pokojne neodpočívajú, dostane sa možno tam, kde nie je vôbec nič.

3.

Krajinou sa ťahá nočný vlak bez ležadiel, je preplnený študentmi a mužmi v strednom veku, tí cestujú za prácou niekde na stavbu, malá časť pasažierov sú Florinčania. Študenti, medzi nimi Fedy, driemu posediačky na bordových koženkových sedadlách alebo na batohoch a taškách položených v chodbičkách, väčšina mužov pije vodku, spiacich obťažujú hlukom a cigaretovým dymom. Vo vlaku netečie voda, každý jeho bod je nesmierne nehygienický, Fedy sa štíti čohokoľvek dotknúť, striedavo spí a napoly bdie, cestu vníma ako nečakanú rafinovanú deportáciu niekam do nenávratna. Vlak sa má mladým zhnusiť natoľko, že doň už odmietnu nasadnúť a zostanú žiť prinajmenšom v meste, kde vystúpia; spíť maskovaní roboši sú tajní agenti, čo jazdia neustále z východu na západ a potom hneď späť, ich úlohou je atmosféru vo vlaku absolútne vyhrotiť.

Fedy je doma už inde, plynie prvý rok z niekoľkých pekelných, počas neho vidí čudné veci. V študentskom bufete predávajú takmer vždy iba zhnité predražené ovocie, ale aj to si nakoniec niekto kúpi, väčšina študentov si necení nič hmotné z obrovskej budovy, kde roky žijú, vysielajú tu internátne rádio, ktoré nepočúva takmer nikto. V kolektíve je najobľúbenejšia cnostná panna, čo chce zostať nepoškvrnená až do svadby, preto dáva iba anál; býva tu žiarlivec, budúci lekár, ktorý na izbe ustavične mláti partnerku, ona hrdelne vrieska a Fedy s kamarátmi mu pomýlení fandi z chodby pri skvelom sexuálnom výkone. Je tu aj sociológ, ktorý so spolužiakmi súťaží v čo najnižšom počte návštev školy za semester, budúci obhajca, čo v krvi prechováva sadizmus a posadnutosť vyvolávať šarvátky so slabšími, v ktorých takmer vždy vzniknú veľké rany. Býva tu povýšenecký študent filozofie, čo sa aktívne angažuje v Amnesty International, naozaj nenávidí rasizmus, no súčasne aj všetkých východných Slovanov, najmä tých, čo sem prišli z Florinska. Je tu aj učiteľ, ktorý počas štúdia neprečíta ani jednu knihu, celé dni hibernuje v zatuchnutých obliečkach, pretože je lenivý si ich vymeniť,